NBA-strategie 2027–2030
Vertrouwen en veerkracht

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

November 2026

Dit document bevat bladwijzers, hyperlinks en navigatiebuttons

Adobe Acrobat bladwijzers - toetsencombinatie “Ctrl-b”

Tekst is een interne document- of externe hyperlink

Vorige pagina

Volgende pagina

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Nederland rekent op zijn accountants.

De leden van de Koninklijke NBA vormen een brede, pluriforme beroepsgroep van ruim 22.000 professionals werkzaam in de openbare accountantspraktijk, bij de overheid, als intern accountant en in het management van organisaties. Integriteit, objectiviteit, deskundigheid en zorgvuldigheid, geheimhouding en professioneel gedrag zijn essentiële waarden voor iedere accountant. De Koninklijke NBA helpt accountants hun cruciale rol in de maatschappij te vervullen, nu en in de toekomst.

© 2026 Koninklijke NBA
Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt in enige vorm of op enige wijze, hetzij door middel van druk, fotokopieën, microfilm of op welke andere wijze dan ook, zonder voorafgaande toestemming van de NBA.

Voorwoord

In een wereld vol geopolitieke spanningen, economische onzekerheid, klimaatvraagstukken, cyberdreigingen en kunstmatige intelligentie verandert de manier waarop organisaties werken en besluiten nemen. Juist in die wereld groeit de behoefte aan betrouwbare informatie, zorgvuldig afgewogen besluiten en professionals die verantwoordelijkheid nemen.

Accountants zijn het financiële geweten van bedrijven, organisaties en overheid en voegen vertrouwen toe aan de organisaties en ketens waarop onze economie en samenleving draaien. Accountants hebben een unieke, onafhankelijke en gevestigde positie die wordt gewaardeerd door het maatschappelijk verkeer. Tegelijkertijd vraagt dit ook om rekenschap afleggen, reflectie en evaluatie, onderhoud en vernieuwing.

Accountants zijn actief in alle schakels van de financiële keten. Zij bevorderen betrouwbare informatie, benoemen risico's en stellen zaken die niet deugen aan de orde. De ene accountant controleert, de ander stelt informatie op, adviseert of is bestuurder. De verbinding tussen deze verschillende rollen versterkt de kwaliteit van de hele informatieketen.

De NBA kiest daarom voor één breed accountantsberoep met vier werkvelden. Deze brede basis maakt het mogelijk dat accountants tijdens hun loopbaan tussen werkvelden kunnen bewegen. De NBA blijft investeren in een brede en hoogwaardige accountantsopleiding met aandacht voor controle en assurance, verslaggeving, advies, bedrijfsvoering, technologie, duurzaamheid, ethiek en professionele oordeelsvorming.

Vier werkvelden

Audit & Assurance: onder meer het uitvoeren van wettelijke en vrijwillige controles van financiële en niet-financiële overzichten en systemen (assurance), met het doel zekerheid te bieden over de betrouwbaarheid.

Samenstel & Advies: onder meer het verrichten van werkzaamheden die bestaan uit het samenstellen van jaarrekeningen, het verstrekken van fiscale-, financiële en niet financiële adviezen met het doel de bedrijfsvoering te verbeteren en de naleving van wettelijke verplichtingen te bevorderen.

Finance & Control: onder meer het verrichten van werkzaamheden die bestaan uit het beheren en optimaliseren van financiële processen, het zorgdragen voor betrouwbare financiële en niet-financiële rapportages, budgettering en de implementatie van controlemechanismen met het doel bij te dragen aan de financiële gezondheid van de organisatie, risico's te beheersen, en strategische doelen te ondersteunen.

Strategie & Bestuur: onder meer het verrichten van beleidsbepalende en ondersteunende werkzaamheden die organisaties helpen bij het ontwikkelen en uitvoeren van strategische plannen en bestuursprocessen met het doel bij te dragen aan effectief leiderschap en duurzame groei.

Onze missie

De NBA helpt accountants hun cruciale rol in de maatschappij te vervullen, nu en in de toekomst. Als publiekrechtelijke organisatie dient de NBA, als vertegenwoordiger van het gehele accountantsberoep in Nederland, de belangen van de maatschappij en het beroep. Daarmee vormt zij de brug tussen de beroepsbeoefenaren en de maatschappij.

Onze opdracht

De afgelopen jaren zijn veel maatregelen genomen om de kwaliteit van het accountantsberoep te versterken. Wat is opgebouwd, moeten we onderhouden, verder verbeteren en uitbreiden. Alle schakels in de informatieketen doen ertoe, ongeacht het werkveld, professionele dienst of organisatie waar accountants werken. Een beroep met maatschappelijke meerwaarde vraagt om duidelijke normen, voldoende deskundigheid, ruimte voor tegenspraak en de bereidheid om te leren van fouten en van elkaar.

De koers is helder: het brede accountantsberoep toerusten voor een wereld in verandering, zodat accountants in de toekomst hun maatschappelijke opdracht kunnen vervullen.

Gezien alle maatschappelijke en professionele ontwikkelingen kiest de NBA daarom voor de periode 2027–2030, voor de volgende drie strategische thema's:

1. Maatschappelijke meerwaarde;
2. Accountant in het AI-tijdperk;
3. Professionele ruimte en veerkracht.

1. Maatschappelijke meerwaarde

Strategische keuze

De NBA versterkt de maatschappelijke positie van de accountant als objectieve professional die vertrouwen toevoegt in het economische verkeer, ongeacht zijn of haar rol in de keten van financiële en niet-financiële informatie.

Ter toelichting

In een wereld waarin feiten ter discussie en het vertrouwen in instituties onder druk staan, neemt de behoefte aan onafhankelijke en betrouwbare informatie toe. De accountant is de vertrouwenspersoon in het maatschappelijk verkeer en op diverse plekken een onmisbare schakel in het functioneren van onze economie en de publieke sector.

Dat is geen vanzelfsprekendheid. De waardering voor deze maatschappelijke rol vraagt om voortdurende aandacht voor kwaliteit, verantwoording, leren en verbeteren.

Kwaliteit blijft daarom binnen het brede beroep een blijvende opdracht. Daarnaast vraagt het zijn van vertrouwenspersoon ook om een duidelijke positionering van het beroep ten aanzien van maatschappelijke vraagstukken en het zichtbaar maken van de maatschappelijke waarde van accountants. Bijvoorbeeld door op onderwerpen waarop accountants deskundig zijn onze eigen stem luid en duidelijk te laten horen. En door daarbij helder te zijn over de rol van accountants, zoals ten aanzien van fraude.

Maatschappelijke vraagstukken, zoals het voorkomen van witwassen en het naleven van regelgeving, vragen om een gezamenlijke aanpak. Accountants spelen daarin een belangrijke rol. Samen met besturen, raden van commissarissen, banken, de Kamer van Koophandel en andere betrokken partijen. Ieder vanuit zijn of haar eigen rol en verantwoordelijkheid. De NBA zoekt actief de samenwerking met andere partijen om verantwoordelijkheden helder te maken en regelgeving in de praktijk beter te laten werken. Waar nodig brengt de NBA knelpunten onder de aandacht bij toezichthouders en in Den Haag. Daarbij gaat het bijvoorbeeld om goede toegang tot informatie die accountants nodig hebben om hun maatschappelijke rol goed te kunnen vervullen.

Wat betekent dit?

De NBA bevordert een op kwaliteit gerichte cultuur in alle werkvelden en ondersteunt accountants collectief door:
- hen te informeren over nieuwe regels en ontwikkelingen;
- normen en kaders op te stellen;
- accountants en andere deskundigen bij elkaar te brengen;
- duidelijk te maken wat ontwikkelingen betekenen voor het beroep en voor de verschillende werkvelden.

De NBA helpt accountants op weg door ontwikkelingen te duiden, kennis te delen en richting te geven. De NBA stimuleert accountants daarbij om zelf kritisch na te blijven denken en bewuste keuzes te maken. Accountants blijven zelf verantwoordelijk voor de vertaling naar de eigen praktijk en waar nodig kunnen zij daarvoor gebruikmaken van de diensten van andere specialisten en serviceorganisaties. Uitgangspunt is dat de NBA zich vooral richt op de goede beroepsuitoefening van het individuele lid.

Daarnaast maakt de NBA de maatschappelijke meerwaarde van het beroep beter zichtbaar door structureel de impact van het werk van accountants op de samenleving te onderbouwen met betrouwbare data. Een traject dat meerdere jaren beslaat. Dit draagt niet alleen bij aan transparantie en trots, maar ook aan een sterker fundament voor dialoog met leden, stakeholders, media en samenleving.

Perspectief

Voor de **accountant** betekent dit een sterkere professionele identiteit, een groter besef van de maatschappelijke verantwoordelijkheid en meer trots op de publieke waarde en betekenis van het accountantsberoep.

Voor het **beroep** ontstaat een sterker maatschappelijk profiel en een zichtbaardere bijdrage aan maatschappelijke vraagstukken.

En voor de **NBA** heeft het een positief effect op de positionering van het beroep en draagt het bij aan een sterke verbinding met politiek, maatschappij en stakeholders.

Wettelijke taken van de NBA

De NBA heeft op grond van de Wet op het accountantsberoep de volgende wettelijke taken:

- Het bevorderen van een kwalitatief goede beroepsuitoefening door accountants, onder meer door het vaststellen van beroepsregels.
- Het behartigen van de gemeenschappelijke belangen van accountants.
- Het bewaken en bevorderen van de reputatie en integriteit van het accountantsberoep.
- Het verzorgen van de praktijkopleiding voor toekomstige accountants.

2. Accountant in het AI-tijdperk

Strategische keuze

Vanwege de snelle ontwikkeling van kunstmatige intelligentie kiest de NBA binnen het bredere domein van technologie en innovatie voor een gerichte focus op AI. De NBA helpt accountants in alle werkvelden om AI en met AI gegenereerde data verantwoord te gebruiken.

Ter toelichting

Kunstmatige intelligentie is een disruptieve innovatie die het werk van accountants ingrijpend verandert. Processen worden efficiënter en nieuwe vormen van dienstverlening ontstaan. Ook de inrichting van accountantskantoren, ondernemingen, overheidsorganisaties en interne auditfuncties verandert. Tegelijk ontstaan nieuwe risico's.

De accountant van de toekomst onderscheidt zich niet langer door het verwerken van informatie, maar door het begrijpen, beoordelen en duiden ervan. Accountants moeten kunnen vaststellen of informatie betrouwbaar, volledig en bruikbaar is. Dat geldt ook voor informatie die met AI is gemaakt.

Professioneel-kritisch denken, ethisch handelen, het kunnen duiden van complexe vraagstukken en het begrijpen, interpreteren en kunnen valideren van door AI gegenereerde informatie worden de onderscheidende kwaliteiten van het beroep en dat heeft ook gevolgen voor de professionele ontwikkeling van de accountant.

AI kan verkeerde of onvolledige uitkomsten geven. Daarnaast kunnen privacy, informatiebeveiliging, wetgeving, vooringenomenheid en gebrek aan transparantie een risico vormen. Accountants mogen daarom niet zonder meer vertrouwen op AI-technologie en op met AI gegenereerde data. Zij blijven zelf verantwoordelijk voor het juiste gebruik ervan, voor de kwaliteit van hun werk en voor hun eigen professionele oordeelsvorming.

Ander gevaar is dat accountants te sterk afhankelijk worden van AI en daardoor eigen kennis en denkvermogen verliezen. In opleiding en begeleiding van jonge accountants moet voldoende ruimte blijven voor zelf nadenken, onderzoeken, rekenen, analyseren en professioneel twijfelen.

Wat betekent dit?

De NBA volgt de ontwikkeling van AI en brengt mogelijke gevolgen voor het beroep in beeld. De NBA schetst scenario's, benoemt kansen en risico's en geeft richting via de ontwikkelthema's. Daarbij maakt de NBA duidelijk welke kennis en vaardigheden accountants nodig hebben en welke gevolgen dit heeft voor de professionele ontwikkeling.

De NBA stimuleert dat accountants ervaringen, vragen en goede voorbeelden delen en van elkaar leren. Zo ontstaat een lerende beroepsgroep die kansen benut, risico's tijdig herkent en kennis over verantwoord AI-gebruik breed beschikbaar maakt.

Waar nodig stelt de NBA beroepsgerichte kaders op. Het uitgangspunt is steeds dat AI het vakmanschap en het professionele oordeel versterkt en niet vervangt. Basiskennis, een onderzoekende houding, ethisch handelen en professionele oordeelsvorming blijven de kern van het beroep.

Praktische toepassingen en ondersteuning bij de invoering van specifieke systemen zijn in de eerste plaats een verantwoordelijkheid van accountants zelf, hun organisaties, opleidingsinstellingen en serviceorganisaties. De NBA zorgt voor de collectieve basis: overzicht, duiding, dialoog, normen en kennisdeling.

Perspectief

Voor de **accountant** betekent dit het voortdurend ontwikkelen van digitale vaardigheden en AI-geletterdheid, zonder daarbij het professioneel-kritisch denken, de eigen oordeelsvorming en vaktechnische deskundigheid uit het oog te verliezen.

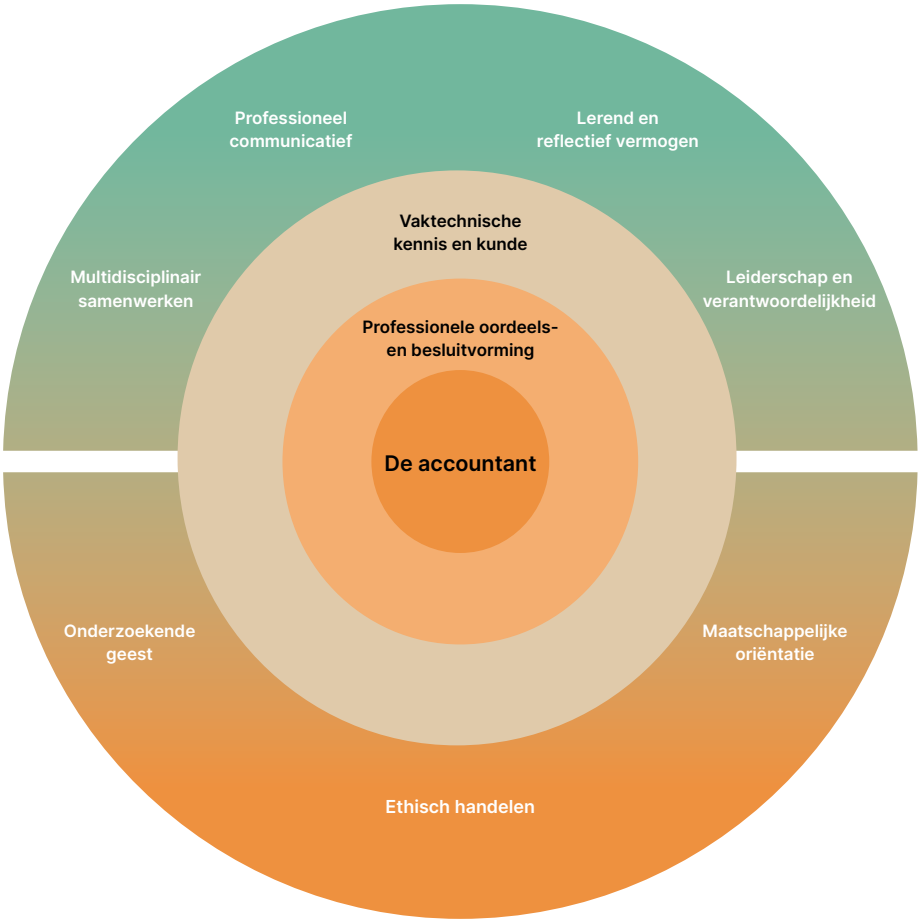
Het **beroep** verschuift van informatieverwerking naar oordeelsvorming, duiding, validatie en het verantwoord toepassen van AI. Met als gevolg nieuwe competenties, diensten en risico's.

Voor de **NBA** ligt de voornaamste ambitie in het op gang brengen van de dialoog, waarmee we richting wil geven aan de AI-transformatie, het ontwikkelen van passende kaders en het blijvend ondersteunen van accountants bij de verantwoorde toepassing van AI.

3. Professionele ruimte en veerkracht

Strategische keuze

De NBA versterkt een beroepsgroep die vakbekwaam, onafhankelijk, objectief en ethisch weerbaar is en ook onder druk het juiste doet. Een breed accountantsberoep met één dna.

Bron: Verordening op de beroepsprofielen 2025

Ter toelichting

De druk op organisaties en professionals neemt toe. Accountants krijgen te maken met commerciële belangen, tijdsdruk, ingewikkelde regelgeving, verschillende verwachtingen en druk vanuit hun werkomgeving.
Juist dan moeten zij autonoom en objectief kunnen denken en handelen.

Dat vraagt om vakbekwaamheid, professionele moed, ethische weerbaarheid en ruimte voor professionele oordeelsvorming. Deze eigenschappen zijn onderdeel van het dna van elke accountant en zijn via de gedrags- en beroepsregels (VGBA) en met het afleggen van de accountantseed bevestigd. De omstandigheden en verantwoordelijkheden verschillen per werkveld, maar de professionele basis is voor allemaal hetzelfde.

Professionele ruimte betekent niet dat alles vrij is. Een accountant moet een oordeel zorgvuldig vormen, goed onderbouwen, vastleggen en kunnen uitleggen. Daarvoor zijn duidelijke beginselen, voldoende kennis en een onderzoekende houding nodig.

Regels kunnen niet iedere situatie vooraf beschrijven en meer regels zijn niet altijd de beste oplossing. Nieuwe maatregelen moeten gebaseerd zijn op een duidelijk en actueel probleem. Moeten bijdragen aan kwaliteit en vertrouwen en tegelijk uitvoerbaar, begrijpelijk en proportioneel zijn.

Professionele ruimte kan alleen bestaan onder de juiste voorwaarden. Dit vraagt om een beroepscultuur waarin kwaliteit en het publieke belang vooropstaan, accountants vragen stellen en elkaar tegenspreken, open zijn over dilemma's en intervisie, mentoring en ruggenspraak normaal zijn. In zo'n cultuur kijken accountants terug op hun handelen, toetsen zij dit aan professionele normen en melden en herstellen fouten tijdig. Ook de organisaties waar zij werkzaam zijn leren hiervan en bieden accountants de ruimte om professioneel te handelen.

Wat betekent dit?

De NBA bevordert regelgeving die zoveel mogelijk principle based is. Accountants moeten de bedoeling van een regel begrijpen en die kunnen toepassen op hun eigen situatie. Een checklist kan helpen, maar mag nooit het professionele denken vervangen.

De NBA beoordeelt in dat kader kritisch de eigen regelgeving en regelgeving van andere partijen die accountants raakt. De NBA zet blijvend in op regelverbetering en maakt dat onderdeel van haar reguliere werkzaamheden. Minder en eenvoudiger waar dat kan, duidelijker waar dat nodig is en proportioneel voor verschillende soorten werkzaamheden en organisaties.

Kwaliteitsbeoordeling en tuchtrecht blijven nodig om normen te bewaken en het vertrouwen in het beroep te beschermen. Tegelijk moet worden voorkomen dat accountants vooral defensief gaan handelen uit angst voor fouten of sancties. De NBA werkt de komende jaren aan een goede balans tussen normeren, beoordelen en leren.

Reflecteren en evalueren zijn daarbij belangrijke vaardigheden voor accountants. De NBA stimuleert daarom professionele dialoog, intervisie, mentoring en andere vormen van samen leren.

Perspectief

Van de **accountant** vraagt dit om professionele moed, ethische weerbaarheid, reflectievermogen en de vaardigheid om zorgvuldig om te gaan met dilemma's, tegengestelde belangen en druk vanuit de omgeving.

De kwaliteit binnen het **beroep** is gebaat bij een goede balans tussen regels, professionele oordeelsvorming en een veilige omgeving.

Voor de **NBA** betekent dit investeren in een aantrekkelijke, studeerbare en toekomstbestendige opleiding, sterke beroepscultuur, samen leren en professionele ontwikkeling.

Tot slot

De wereld verandert. De maatschappelijke opdracht van accountants niet.

Ook in de komende jaren hebben bedrijven, organisaties, overheden en burgers behoefte aan professionals die betrouwbare informatie bevorderen, zorgvuldig oordelen, verantwoordelijkheid nemen en vertrouwen toevoegen aan de organisaties en ketens waarop onze economie en samenleving draaien.

De opdracht van de NBA voor 2027-2030 is daarom helder: het beroep toerusten voor een wereld in verandering.

De NBA nodigt iedere accountant uit om de verandering actief en kritisch tegemoet te treden. Iedere accountant draagt, ongeacht het werkveld, bij aan een goede beroepsuitoefening en aan het vertrouwen in het beroep.
Laten we samen in 2027–2030 werken aan:

- één breed, herkenbaar en aantrekkelijk accountantsberoep met aandacht voor verschillende werkvelden;
- betrouwbare financiële en niet-financiële informatie;
- verantwoord gebruik van AI en AI-data;
- begrijpelijke, uitvoerbare en proportionele regelgeving;
- een zorgvuldige invulling van de professionele ruimte met een op kwaliteit gerichte en lerende beroepscultuur.

Zodat accountants ook in de toekomst het financiële geweten van bedrijven, organisaties en overheid kunnen zijn en blijven.

Koninklijke Nederlandse
Beroepsorganisatie
van Accountants

NBA

Mercuriusplein 3
2132 HA Hoofddorp
Postbus 242
2130 AE Hoofddorp

T 088 4960 301
E nba@nba.nl
I www.nba.nl

2026047